

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

РІШЕННЯ № 21-дп/26
про порушення дисциплінарної справи

19 березня 2026 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергеевої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Маківського О.В., Фомінова Р.М., за участі голови Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати відомості, викладені у скарзі Особа-1 щодо можливих порушень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатом Особа-2, матеріали перевірки та довідку члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Дяченка Ю.В., по суті порушених питань –

встановила:

Членом дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Дяченком Юрієм Васильовичем проведено перевірку відомостей, викладених в зазначеній скарзі.

За результатами перевірки Дяченком Юрієм Васильовичем складено довідку, згідно з якою він вважає, що в діях адвоката Особа-2 наявні ознаки дисциплінарного проступку.

Результати перевірки повідомлені Дяченком Юрієм Васильовичем на засіданні дисциплінарної палати та обговорені членами палати.

В ході перевірки встановлено:

До КДКА Сумської області 17.12.2025р. надійшла скарга гр. Особи-1, датована 30.11.2025р., щодо можливих порушень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Правил адвокатської етики, затверджених звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09.06.2017р., адвокатом Особа-2.

У своїй скарзі Особа-1 просить притягнути до дисциплінарної відповідальності адвоката Особа-2 за порушення ним Правил адвокатської етики, які відбулися за наступних обставин:

Дружина скаржника Особа-1 – Особа-3 є власником нежитлової будівлі в м. Дніпро (адреса), яка набута під час шлюбу і є їх спільною сумісною власністю.

01.09.2023р. між Особою-3 та Особою-4 було укладено договір оренди нежитлового приміщення №86/09-23 загальною площею 325,00м² без права викупу, яке знаходиться на 2-му поверсі нежитлового приміщення за адресою: 49000 м. Дніпро, (адреса).

Відповідно до п.1.6 укладеного договору оренди орендоване приміщення повинно використовуватися орендарем Особою-4 як офісне, виробниче або складське.

Згідно п.2.2.2. договору оренди орендар зобов'язаний утримувати орендоване приміщення у відповідності з вимогами норм пожежної безпеки, промислової санітарії, охорони праці, а також будівельних норм і правил.

Згідно п.2.2.3. орендар зобов'язаний експлуатувати електричні мережі, мережі теплопостачання, водопровідно-каналізаційні мережі, пристрої, прилади відповідно до технічних вимог, щоб не завдавати збитки орендодавцю.

У випадку, якщо в результаті неправильної експлуатації орендарем зазначених систем буде завдано збитків орендодавцю, орендар зобов'язаний відшкодувати їх в повному обсязі протягом 10 календарних днів з моменту пред'явлення орендодавцем відповідного рахунку.

15.11.2025р. на орендованому Особою-4 приміщенні сталася пожежа з його вини, відкрито кримінальне провадження №12025042140001340 від 22.11.2025р. за ч.1 ст.270 КК України (порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки) і в даний час триває досудове розслідування.

Пожежа трапилася начебто з вини орендаря Особи-4 та в результаті нехтування правилами пожежної безпеки, оскільки орендоване приміщення, всупереч умовам договору оренди, використовувалося як майстерня для фарбування, там зберігалися легкозаймисті речовини, що завдало орендодавцю Особі-3 матеріальної шкоди.

23.11.2025р. на територію орендованого приміщення прибула Особа-5 - працівниця орендаря Особи-4 разом з адвокатом Особа-2 для того, щоб забрати належний їй автомобіль марки Сузуки (номерний знак), який зберігався у гаражному боксі.

На території орендованого об'єкта перебував і Особа-1 як представник власника - своєї дружини Особи-3.

При цьому між ним та адвокатом Особа-2 виник спір, оскільки Особа-1 вважав, що адвокат Особа-2 зайшов на територію власника без його дозволу, відмовився надати документи, що посвідчують особу та його повноваження.

Про перебування автомобіля в орендованій будівлі Особі-1 було відомо, але розміщення автомобіля з ним ніхто не узгоджував і його власник йому невідомий, тому він і попросив адвоката пред'явити документи, які підтверджують його особу та його повноваження.

Однак адвокат Особа-2 відмовився пред'явити документи, які б посвідчували його особу та його повноваження, в зв'язку з чим між ними виник спір, в процесі якого адвокат Особа-2 почав спілкуватися на підвищених тонах, погрожувати Особі-1 та його дружині, неодноразово пропонував переговорити «один на один», безпідставно звинувачував Особа-1 в тому, що він перебуває у нетверезому стані, пропонував йому пройти медичний огляд на стан алкогольного сп'яніння.

Така поведінка адвоката Особа-2 підтверджується доданими до скарги Особа-1 записами з відеореєстрації.

Скаржник Особа-1 вважає, що адвокат Особа-2 такою своєю поведінкою та безпідставним звинуваченням у перебуванні в нетверезому стані дискредитував його перед оточуючими, працівниками поліції, які сюди прибули на виклик Особа-1, перед працівниками комплексу, завдав йому тим самим моральної шкоди.

Особа-1 вважає, що своєю поведінкою адвокат Особа-2 порушив Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Правила адвокатської етики, а тому просить притягнути його до дисциплінарної відповідальності та позбавити права на здійснення адвокатської діяльності.

Адвокатом Особа-2 надані письмові пояснення на скаргу, в яких він заперечує наведені скаржником факти.

На переконання адвоката Особа-2, він не вчиняв жодних неетичних дій відносно скаржника Особа-1, тому просить відмовити у порушенні дисциплінарної справи за його скаргою.

Зазначає, що працівники поліції, які прибули на виклик, не встановили порушень з його боку та не склали будь-яких документів.

Перевіривши обставини, викладені у скарзі Особа-1, ознайомившись з письмовими поясненнями адвоката Особа-2, дослідивши надані скаржником Особою-1 відеозаписи, приходимо до висновку про наявність в діях адвоката Особа-2 ознак порушення Присяги Адвоката України, ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Правил адвокатської етики, виходячи з наступного:

Відповідно до ч.1 ст. 4 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закону) адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Відповідно до п. 1 ч.1 ст.20 Закону під час здійснення адвокатської діяльності адвокат має право вчиняти будь-які дії, не заборонені законом, правилами адвокатської етики та договором про надання

правничої допомоги, необхідні для належного виконання договору про надання правничої допомоги, зокрема: звертатися з адвокатськими запитам, у тому числі щодо отримання копій документів, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб,

підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, а також до фізичних осіб (за згодою таких фізичних осіб).

Відповідно до п.1 ч. 1 ст. 21 Закону під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачає дотримання Правил адвокатської етики (далі – Правила) як одного з основних професійних обов'язків адвоката.

Стаття 7 Правил адвокатської етики визначає, що у своїй професійній діяльності адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язаний використовувати всі свої знання та професійну майстерність для належного захисту й представництва прав та законних інтересів клієнта, дотримуючись чинного законодавства України, сприяти утвердженню та практичній реалізації принципів верховенства права та законності.

Адвокат не може давати клієнту поради, свідомо спрямовані на полегшення вчинення правопорушень, або іншим чином умисно сприяти їх вчиненню його клієнтом або іншими особами.

Адвокат не має права в своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству або цим Правилам.

Стаття 12 ПАЕ передбачає, що всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві. Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших.

Адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на обмеження незалежності адвокатської професії, честі, гідності та ділової репутації своїх колег, підриив престижу адвокатури та адвокатської діяльності.

Вважаємо, що в діях адвоката Особи-2, які пов'язані з перебуванням на території приміщення без згоди власника, містяться ознаки порушення ЗУ «Про адвокатуру та адвокатське самоврядування» та Правил адвокатської етики.

Згідно із ст. 32 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого Рішенням Ради адвокатів України від 30.08.2014 року №120, із змінами та доповненнями, дисциплінарна справа стосовно адвоката порушується за наявності в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Дисциплінарними проступками, згідно частини 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», є: порушення вимог несумісності; порушення присяги адвоката України; порушення правил адвокатської етики; розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення; невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків; невиконання рішень органів адвокатського самоврядування; порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Відповідно до ч. 1 ст. 37 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарне провадження складається з таких стадій: 1) проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката; 2) порушення дисциплінарної справи; 3) розгляд дисциплінарної справи; 4) прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Відповідно до статей 38, 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарну справу відносно адвоката може бути порушено за наявності підстав для порушення дисциплінарної справи. Підставою для порушення дисциплінарної справи є наявність в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

На стадії проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката встановлюються наявність чи відсутність в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Згідно зі ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та ст.2 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, дисциплінарним провадженням визнається процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Отже, визначальним при прийнятті рішення про порушення або відмову у порушенні дисциплінарної справи у дисциплінарній справі стосовно адвоката є встановлення у діях адвоката наявності чи відсутності ознак дисциплінарного проступку.

На етапі вирішення питання про відкриття дисциплінарної справи КДКА не дає правової оцінки діям адвоката, з приводу яких надійшла скарга. На цій стадії КДКА з'ясовує наявність ознак

дисциплінарного проступку як підстави для відкриття дисциплінарної справи, тоді як під час розгляду дисциплінарної справи КДКА вже надаватиме правову кваліфікацію того, що адвокат поставлено за провину та надавати оцінку наданим сторонами доказам.

До того ж сам факт відкриття дисциплінарної справи не вказує, що адвокат вчинив дисциплінарний проступок; для такого висновку (чи для спростування того, що адвокат вчинив дисциплінарний проступок) КДКА повинна з'ясувати усі обставини, що на етапі відкриття дисциплінарної справи зробити не може.

Проаналізувавши доводи скарги, додані документи до скарги, пояснення адвоката, дослідивши надані скаржником Особою-1 відеозаписи, дисциплінарна палата КДКА Сумської області вважає, що в діях адвоката Особа-2 наявні ознаки порушення Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Правил адвокатської етики, що свідчить про наявність в діях адвоката Особа-2 ознак дисциплінарного проступку.

Зазначені обставини є підставою для винесення рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-2

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області більшістю голосів (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Порушити дисциплінарну справу відносно адвоката Особа-2 у зв'язку з наявністю в його діях ознак дисциплінарного проступку, розгляд якої призначити **на 16-30 годину 15.04.2026 року** в приміщенні КДКА Сумської області за адресою: **м. Суми, вул. Петропавлівська, 68.**

2. Рішення про порушення дисциплінарної справи направити Особа-2 за місцем реєстрації, яке зазначене в Єдиному реєстрі адвокатів України, або вручити особисто, або направити на електронну адресу, зазначену в профайлі адвоката.

3. Дане рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-2 направити особі, яка ініціювала дисциплінарне провадження – Особі-1.

Відповідно ст. 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду.

Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергєєва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

Голова КДКА Сумської області

С.Ю. Кондратенко

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

РІШЕННЯ № 19-дп/26

про відмову в порушенні дисциплінарної справи

19 березня 2026 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергєєвої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Маківського О.В., Фомінова Р.М., за участі голови Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати відомості, викладені в скарзі Особа-1 на дії адвоката Особа-2 від 02.12.2025 року, матеріали перевірки та довідку голови дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Сергєєвої С.А., по суті порушених питань –

встановила:

Головою дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Сергєєвою Світланою Анатоліївною проведено перевірку відомостей, викладених в зазначеній скарзі.

За результатами перевірки Сергєєвою Світланою Анатоліївною складено довідку, згідно з якою вона вважає, що в діях адвоката Особа-2 відсутні ознаки дисциплінарного проступку.

Результати перевірки повідомлені Сергєєвою Світланою Анатоліївною на засіданні дисциплінарної палати та обговорені членами палати.

В ході перевірки встановлено:

17.12.2025 р. до КДКА Сумської області надійшла скарга Особа-1, в якій поставлено питання про притягнення адвоката Особа-2 до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку.

В скарзі зазначається, що в Лебединському районному суді перебуває цивільна справа № 950/2425/21 за позовом скаржника - Особи-1 до Особа-3 про стягнення заборгованості та відшкодування моральної шкоди.

Адвокатом Особа-3, є адвокат Особа-2, яка на підтвердження своїх повноважень надала суду копію Договору про надання правничої допомоги від 23.02.2022 р., який укладений Особа-3 з Адвокатським об'єднанням «Веріта Груп» в особі адвоката Особа-2

Скаржник зазначає, що при порівнянні ним підпису Особа-3. на зазначеному договорі з підписом Особа-3. на заяві Особа-3. від 27.07.2021 р. про прийняття спадщини, яка знаходиться у спадковій справі № 29/2021 у приватного нотаріуса Лебединського нотаріального округу Сумської області Особи-5, вбачається, що підписи кардинально відрізняються та зроблені різними особами, що свідчить про підробку підпису Особа-3. в договорі від 23.02.2022 р. і використання підробленого документу (договору) в суді.

Вважає, що адвокат Особа-2 знає особу, яка замість Особа-3. підписала договір, оскільки саме Особа-2 у змові з іншою особою вчинила підробку підпису та домовились і використали підроблений документ в суді;

що адвокат Особа-2 усвідомлюючи, що договір про надання правничої допомоги від 23.02.2022 р. містить підроблений підпис, умисно та усвідомлено подала цей документ в суд, отримала право брати участь при розгляді судової справи і вчиняти дії від імені Особа-3. та за рішенням суду, на підставі зазначеного договору та акту наданих послуг від 30.12.2022 р. стягнуто з нього кошти в розмірі 12500 грн. на відшкодування витрат на надання правничої допомоги.

Зазначає, що відділом дізнання Сумського РУП ГУНП в Сумській області проводиться досудове розслідування кримінального провадження № 12024205520000365 від 09.03.2024 р., внесеного до ЄРДР за ч. 4 ст. 358 ККУ по факту підробки підпису в Договорі від 23.02.2022 р. про надання правничих послуг.

Дізнавач СВ Сумського РУП Подолій В.В. листом Сумського РУП № 753612025 від 24.11.2025 повідомив про умисне приховування адвокатом Особа-2 або знищення офіційного документу – договору про надання правової допомоги від 23.02.2022 р. Скаржник вважає, що строк зберігання адвокатом договору про надання юридичних послуг повинен зберігатися **від 3 до 10 років** після закінчення дії договору.

Знищення договору про надання юридичних послуг, є порушенням правил бухгалтерського та податкового обліку, Правил адвокатської етики та ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» і повинно тягнути за собою дисциплінарну відповідальність.

В зв'язку з зазначеним просить відкрити дисциплінарне провадження по вищезазначених фактах, з'ясувати і встановити всі обставини щодо підробки підпису в договорі від 23.02.2022 р. та знищення цього договору, строк зберігання якого не спливає, з'ясувати і повідомити порушення адвокатом Особа-2 строків зберігання зазначеного договору, дату його знищення і причину дострокового знищення договору;

За наслідками проведення перевірки, в разі підтвердження підробки підпису в договорі і використання адвокатом Особа-2 підробленого договору в суді та умисне знищення цього договору - притягнути адвоката Особа-2 до дисциплінарної відповідальності та позбавити її права на адвокатську діяльність.

До скарги додано: копія Договору від 23.02.2022 р., копія заяви Особа-3. від 27.07.2021 р. про прийняття спадщини, копія листа дізнавача № 753612025 від 24.11.2025, копія акту наданих послуг від 30.12.2022 р.

Адвокат Особа-2, ознайомившись зі скаргою та доданими до неї документами, надала пояснення, в яких зазначила, що вона відповідно до свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю № 583, виданого на підставі рішення № 4 Миколаївської обласної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 29.01.2010 р., має право на заняття адвокатською діяльністю, перебуває на обліку в Раді адвокатів Сумської області, форма адвокатської діяльності - Адвокатське об'єднання «Веріта Груп» (код ЄДРПОУ 43011403), керуючий партнер.

Щодо обставин, викладених у скарзі, зазначила, що на початку 2022 року до неї звернувся Особа-4та повідомив, що в провадженні Лебединського районного суду Сумської області перебуває справа № 950/2425/21 за позовом Особа-1 до Особа-4про стягнення коштів, та надав пакет документів, який надійшов йому із суду, виявив бажання укласти договір на представництво його інтересів по справі. Справа стосувалась стягнення штрафу та моральної шкоди з спадкоємців померлого Особи-6 на користь Особа-1 Нею було підготовлено відзив на позовну заяву та інші документи до суду. Одним із аргументів відзиву на позов вона вказала про те, що Особа-4 є неналежним відповідачем, оскільки він не є спадкоємцем. Вказаний аргумент був озвучений і під час розгляду справи в суді першої інстанції. Почувши вказане, Особа-1попросив суд залучити до участі у справі спадкоємицю – дружину померлого Особа-3. Судом задоволено клопотання Особа-1 та залучено в якості відповідача по справі Особу-3

На пропозицію Особа-4погодилась представляти інтереси і його матері — Особа-3. В телефонному режимі з Особа-3узгодили умови договору про участь адвоката в цивільному процесі та, оскільки Особа-3. проживає в с. Московський Бобрик Лебединського

-3-

району і не може приїхати в місто Суми для укладання договору, то вона попросила роздрукувати договір та передати його через сина їй на підписання, що адвокат і зробила. 23.02.2022 р. вона передала Особа-4роздрукований договір про надання правничої допомоги в цивільній справі для

того, щоб він відвіз його матері на підпис як з нею попередньо домовились, та повернув підписаний нею договір. 24.02.2022 почалась збройна військова агресія рф проти України.

Підписаний клієнткою Особа-3договір вона отримала від її сина Особа-4весною 2022 року. Разом із договором він також надав передані матір'ю копії листів Особа-1 та від нотаріуса, які надходили на адресу Особи-3, які вона в подальшому використовувала в суді.

За наслідками розгляду справи № 950/2425/21 Особа-1 відмовлено у задоволенні позовних вимог, про що вказано у рішенні Лебединського районного суду Сумської області від 18.01.2023 р. Також, судовим рішенням стягнуто з Особа-1 на користь Особа-3 витрати на професійну правничу допомогу в розмірі 12500 грн.

В подальшому Особа-1оскаржив рішення суду першої інстанції до Сумського апеляційного суду, де Постановою від 24.08.2023 р. відмовлено у задоволенні апеляційної скарги. Доводами апеляційної скарги Особа-1 було також те, що адвокат не мала повноважень на участь у справі та використала підроблений договір.

Таким чином, доводи Особа-1 вже були предметом перевірки судами, а також правоохоронними органами.

Так, у грудні 2022 року Особа-1звертався до відділення поліції №3 (м. Лебедин) Сумського РУП ГУНП в Сумській області із заявою про вчинення злочину, де зазначав, що вона нібито підробила підпис Особа-3. у договорі про надання правничої правової допомоги. Крім цього, у 2023 році Особа-1звертався до Сумського РУП із заявою про нібито підробку договору, на підставі якого вона представляла інтереси Особа-3. Особа-3. неодноразово також надавала пояснення правоохоронним органам про те, що укладала з адвокатським об'єднанням договір та надавала повноваження на представництво її інтересів. Також, за заявою Особа-1 внесене до ЄРДР кримінальне провадження № 12024200480000722 від 08.03.2024 р., по якому вона також надавала пояснення та відповідь на запит поліції.

Крім цього, 25.12.2025 р. вона знову отримала запит від СРУП № 8/741 про надання інформації про порядок зберігання договорів про надання правової допомоги, строки їх зберігання та знищення, а також надання копій акту знищення документів (адвокатське дос'є з договором про надання правової допомоги від 23.02.2022 р., укладеного з Особа-3). Відповідь на запит нею надана.

Отже, претензії Особа-1 до неї як до представника відповідачки Особа-3та його фактичне переслідування її як адвоката вже тривають більше трьох років та були предметом перевірки не тільки судами, але і правоохоронними органами.

Крім того, зазначає, що згідно з Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Правилам адвокатської етики, чітко фіксованого обов'язкового строку зберігання адвокатського дос'є чи договору про надання правової допомоги не встановлено.

Відповідно до вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (статті 21, 22), Правил адвокатської етики, та внутрішніх процедур адвокатської практики, договори про надання правової допомоги та пов'язані з ними адвокатські дос'є зберігаються в електронному вигляді для забезпечення конфіденційності, оперативності доступу та захисту від несанкціонованого втручання. Фізичні (паперові) копії таких документів не зберігаються з метою мінімізації ризиків втрати, пошкодження або порушення конфіденційності, а також у зв'язку з переходом на цифровий документообіг, що відповідає сучасним стандартам адвокатської діяльності та рекомендаціям Ради адвокатів України щодо електронного зберігання, а також вимогам при запровадженню воєнного стані.

Згідно зі ст. 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокатська таємниця включає будь-яку інформацію, що стала відомою адвокату про клієнта, зміст порад, консультацій, документів тощо, і адвокат повинен створювати належні умови для її збереження.

Правила адвокатської етики, у п. 6 ст. 10 зобов'язують адвоката забезпечити такі умови зберігання документів, переданих йому клієнтом, адвокатських дос'є та інших матеріалів, що виключають можливість ознайомлення з ними сторонніх осіб, їх вилучення або втрату. Строки зберігання адвокатських дос'є законодавчо не врегульовані, як зазначено в Рішенні Ради адвокатів

-4-

України № 169 від 04.08.2017 "Питання ведення адвокатського дос'є", де вказано, що адвокатське дос'є не має строку зберігання і може бути знищене адвокатом з дотриманням прав та інтересів клієнта (п. 1.11).

Щодо договору про надання правничої допомоги від 23.02.2022 р. з Особа-3, фізичного дос'є не існує, всі документи подавались через ЄСІТС (систему електронний суд), а тому зберігались в

електронному вигляді. Копія договору про надання правничої допомоги до подання в суд була засвідчена електронним цифровим підписом.

Строки зберігання електронних копій договорів та дос'є становлять не менше 3 років з моменту завершення надання правової допомоги. Після закінчення цього терміну документи можуть бути видалені з електронних носіїв без складання акту знищення, оскільки фізичні носії не використовуються. Копії акту знищення не надавалось, оскільки такого акту не складалося через відсутність паперових документів.

Вважає, що в її діях відсутній склад дисциплінарного проступку, так як вона не вчинила жодного винного діяння та не допустила протиправної бездіяльності, в її діях відсутні ознаки дисциплінарного проступку, в зв'язку з чим відсутні підстави для прийняття рішення про порушення дисциплінарної справи.

До пояснень додано: копія апеляційної скарги Особа-1 з додатками, в т.ч. копія рішення Лебединського районного суду Сумської області; копія Постанови Сумського апеляційного суду; копія договору про надання правничої допомоги в цивільній справі від 23.02.2022 р.; копія запиту СРУП та копії відповідей.

Оцінивши наведені у скарзі Особа-1 доводи та пояснення адвоката Особа-2, а також перевірючи фактичні обставини щодо використання адвокатом підробленого договору, а також строків зберігання договору про надання правової допомоги, дисциплінарна палата КДКА Сумської області встановила, що кваліфікуючі ознаки порушення Правил адвокатської етики, ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» відсутні.

Дисциплінарною палатою встановлено, що за договором від 23.02.2022 р. з Особа-3 про надання правничої допомоги всі документи подавались через ЄСІТС (систему електронний суд), а тому зберігались в електронному вигляді. Копія договору про надання правничої допомоги до подання в суд була засвідчена електронним цифровим підписом.

Строки зберігання електронних копій договорів та дос'є становлять не менше 3 років з моменту завершення надання правової допомоги. Акт знищення електронної копії договору та дос'є не складався через відсутність паперових документів.

Відповідно до ч. 1 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

Частиною 2 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що дисциплінарне провадження це процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Відповідно до п. 7 Положення, дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється в особливому порядку. Адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному покаранню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження стосовно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

За змістом абз. 2 ч. 2 ст. 36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою). Аналогічна норма міститься і в п. 12 Положення.

Не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із

-5-

здійсненням ним адвокатської діяльності. Щодо відносин дисциплінарної відповідальності адвокатів діє презумпція невинуватості.

Проаналізувавши доводи скарги, додані документи до скарги, пояснення адвоката Особа-2 та додані документи, з урахуванням тих обставин, що доводять,

викладеним в скарзі, надано оцінку доданими судовими рішеннями, вважаємо, що в діях адвоката Особа-2 відсутні ознаки дисциплінарного проступку. Зазначені обставини є підставою для винесення рішення про відмову у порушенні дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-2.

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області одногосно (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Відмовити в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката Особи-2 у зв'язку з відсутністю в її діях ознак дисциплінарного проступку.
2. Рішення про відмову в порушенні дисциплінарної справи направити адвокату Особі-2 за місцем реєстрації, яке зазначене в Єдиному реєстрі адвокатів України, або вручити особисто.
3. Дане рішення про відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката Особа-2 направити особі, яка ініціювала дисциплінарне провадження – Особа-1.

Відповідно до ст. 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду.

Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергєєва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

Голова КДКА Сумської області

С.Ю. Кондратенко

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

**РІШЕННЯ №20-дп/26
про закриття дисциплінарної справи**

19 березня 2026 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергєєвої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Маківського О.В., Сукач О.С., Фомінова Р.М., за участі голови дисциплінарної палати КДКА Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1, –

встановила:

Рішенням № Х-005/2025 Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 18 жовтня 2025 року було частково задоволено скаргу директора ВША НААУ Савви Кузьменка та скасоване рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області від 30.01.2025 року про відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката Особа-1.

Матеріали дисциплінарної справи направлено на новий розгляд до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області на стадію проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката.

Рішенням № 7-дп/26 Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі дисциплінарної палати від 12.02.2026 року було прийняте нове рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката Особа-1.

Розгляд дисциплінарної справи було призначено дисциплінарною палатою КДКА Сумської області на 16-30 год. 19.03.2026 р.

Порушуючи дисциплінарну справу за результатами перевірки доводів скарги директора ВША НААУ Савви Кузьменка, дисциплінарна палата КДКА Сумської області виходила з наступного:

Перевірку обставин, викладених у зверненні директора ВША НААУ Савви Кузьменка про невиконання адвокатом Особа-1 протягом 2019-2023 р. вимог щодо підвищення професійного рівня, проводила та складала довідку за результатами перевірки голова дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області Сергєєва С.А., яка діє без доручення.

Відповідно до даних Єдиного реєстру адвокатів України, адвокат Особа-1 обліковується в Раді адвокатів Сумської області. З 18 липня 2023 року він мобілізований до лав Збройних Сил України, на цей час приймає безпосередньо участь в бойових діях.

Відповідно до даних Єдиного реєстру адвокатів України, на підставі заяви адвоката Особи-1 йому зупинене право на зайняття адвокатською діяльністю з 14.07.2023 року.

Письмових пояснень від адвоката Особа-1 не надходило, спілкування з ним відбувалося у телефонному режимі.

За поданою інформацією ВША НААУ адвокатом не підвищувалась кваліфікація протягом 2019-2023 років.

Встановлено, що адвокат Особа-1 протягом 2019-2023 років не виконував вимоги Порядку щодо підвищення професійного рівня в повному обсязі, що підтверджується відсутністю відповідних сертифікатів за цей період. Це свідчить про неналежне виконання адвокатом своїх професійних

обов'язків. Відповідно до ч.2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» таке порушення є підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

На думку скаржника, вищевказаний дисциплінарний проступок є триваючим.

Перевіривши факти, викладені у скарзі директора ВША НААУ Савви Кузьменка про порушення дисциплінарного провадження та притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката Особа-1 за не підвищення кваліфікації протягом 2019-2023 років, ознайомившись з усіма матеріалами дисциплінарного провадження, дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області прийшла до наступного висновку:

При прийнятті рішення по даній справі, дисциплінарна палата КДКА Сумської області враховує висновки Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у постанові від 25.09.2025 року по справі №420/32072/23, які полягають у наступному (дослівно):

«Скаржник доводить, що вказаний дисциплінарний проступок має триваючий характер і моментом його припинення є момент отримання адвокатом відповідного сертифікату за результатами проходження спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури НААУ, тобто момент виконання адвокатом вимог з підвищенням кваліфікації, тому в межах спірних правовідносин не збіг установлений частиною другою статті 35 Закону №5076-VI річний строк для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності і позивача правомірно притягнуто до дисциплінарної відповідальності за весь період непідвищення кваліфікації.

Надаючи оцінку наведеним у касаційній скарзі доводам та вимогам у межах вказаної підстави касаційного оскарження, колегія суддів керується таким.

Пунктом 4 частини першої статті 21 Закону №5076-VI, якому кореспондують положення статті 11 Правил адвокатської етики, пункт 16 Порядку №63 та ін., визначено обов'язок адвоката під час здійснення адвокатської діяльності підвищувати свій професійний рівень.

Правила, якими має послуговуватися адвокат з метою належного виконання цього обов'язку, унормовано Порядком №63.

Пунктом 23 Порядку №63 визначено, що звітним роком з підвищення кваліфікації адвокатів є календарний рік, з 01 січня по 31 грудня кожного року. Вищою школою адвокатури НААУ ведеться особиста картка обліку залікових балів адвоката. У разі відсутності необхідної кількості балів в заліковій картці обліку балів з підвищення кваліфікації адвоката Вища школа адвокатури зобов'язана проінформувати раду адвокатів регіону та відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку. В свою чергу у разі надходження скарги на такого адвоката у КДКА за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в ЄРАУ, про вчинення інших порушень ці дані повинні бути враховані при розгляді дисциплінарної справи.

Отже, за змістом наведених правових норм, всі адвокати, інформація про яких внесена до ЄРАУ, зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійну кваліфікацію). Належне виконання цього обов'язку передбачає потребу набрання адвокатом певної кількості балів протягом звітного періоду, яким є календарний рік з 01 січня до 31 грудня **кожного року**.

Водночас Вища школа адвокатури НААУ веде особисту картку обліку залікових балів адвоката і в разі відсутності у цій картці необхідної кількості балів з підвищення кваліфікації адвоката, Вища школа адвокатури зобов'язана проінформувати, зокрема, відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку.

Це означає, що у разі невиконання або неналежного виконання адвокатом обов'язку з підвищення кваліфікації, Вища школа адвокатури зобов'язана інформувати відповідну КДКА регіону про порушення адвокатом Порядку **окремо** за кожен звітний період (відповідний календарний рік).

Нормативне запровадження такого інформування вочевидь має переслідувати певну легітимну мету зі зрозумілими і очікуваними наслідками.

З огляду на обставини цієї справи, варто констатувати, що інформація про порушення адвокатом Порядку №63 може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката.

Нормативний зміст положень розділу VI «Дисциплінарна відповідальність адвоката» Закону №5076-VI (статті 33-42), яким кореспондують норми Положення №120, визначає процедуру, за якою відомості, що можуть мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, підлягають обов'язковій перевірці з вирішенням питання щодо наявності або відсутності підстав для порушення дисциплінарної справи щодо адвоката та подальшим її розглядом, за наявності для цього підстав, і ухваленням відповідного рішення. При цьому, Закон встановлює для дисциплінарного органу

присічний строк в один рік для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності з моменту вчинення дисциплінарного проступку.

З іншого боку Закон № 5076-VI не передбачає для дисциплінарного органу дискреції на власний розсуд протягом невизначеного періоду часу не реагувати на отриману інформацію, що може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, та, тим більше, без будь-яких часових обмежень використати її як підставу притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності в майбутньому.

Суд наголошує, що наразі йдеться про відомості щодо поведінки адвоката, які можуть вказувати на вчинення ним окремого дисциплінарного проступку, як у справі, що переглядається, де непідвищення позивачем кваліфікації розцінено саме таким чином (згідно з пунктом 193 спірного рішення, ВКДКА вбачає в цих діях дисциплінарні проступки триваючого характеру), а не як кваліфікуючу ознаку у межах оцінки іншого порушення (що за пунктом 23 Порядку №63, є обов'язковим для врахування).

Беручи до уваги наведене, колегія суддів дійшла висновку, що оскільки звітним періодом з виконання адвокатами обов'язку щодо підвищення кваліфікації є календарний рік, з 01 січня до 31 грудня кожного року, й у кожному разі відсутності в адвоката за такий період необхідної кількості балів Вища школа адвокатури НААУ зобов'язана інформувати, зокрема, відповідну КДКА регіону про порушення адвокатом Порядку №63, то, якщо ця інформація може мати наслідком притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, встановлений частиною другою статті 35 Закону №5076-VI присічний строк для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності - протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку, має застосовуватися щодо кожного з таких випадків.

Оскільки за обсягом установлених у справі обставин, рішення КДКА Одеської області, яке скасовано оскаржуваним рішенням ВКДКА від 27 жовтня 2023 року, прийнято 25 липня 2023 року, суд апеляційної інстанції дійшов правильного висновку, що на цей час строк притягнення позивача до дисциплінарної відповідальності за непідвищення кваліфікації за 2020 та 2021 роки минув, тому, застосовуючи до позивача дисциплінарне стягнення за непідвищення ним кваліфікації у 2022 році, що мало місце у межах установлених Законом строків, відповідач не мав правових підстав констатувати системність цього порушення як його кваліфікуючу ознаку.»

«З огляду на викладене, Верховний Суд вважає правильним висновок суду апеляційної інстанції про наявність правових підстав для визнання протиправним та скасування рішення ВКДКА від 27 жовтня 2023 року №Х-001/2023.

Посилання скаргника, як підставу касаційного оскарження, на неврахування апеляційним судом висновків, викладених у постанові від 09 серпня 2019 року у справі №1540/4358/18 щодо обрахування строку притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів у разі вчинення ними триваючих порушень, а також його доводи, що моментом припинення поставленого позивачеві у провину триваючого правопорушення, є момент отримання адвокатом відповідного сертифікату за результатами проходження спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури НААУ, тобто момент виконання адвокатом вимог з підвищенням кваліфікації, колегія суддів відхиляє.»

Ч.1 ст. 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено, що за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;
- 3) для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

Відповідно до ч.2 ст. 35 цього Закону адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Дисциплінарною палатою встановлено, що адвокат Особа-1 не виконав вимоги з підвищення кваліфікації за 2019-2023 роки, у профайлі адвоката Особа-1 в ЄРАУ відсутні відомості про виконання ним обов'язкових вимог з підвищення кваліфікації у період з 2019 по 2023 роки, він не набрав певної кількості балів протягом звітного періоду, яким є календарний рік з 01 січня до 31 грудня **кожного року**, що свідчить про наявність складу дисциплінарного проступку в його діях.

Вища школа адвокатури не інформувала раду адвокатів Сумської області та КДКА Сумської області про порушення адвокатом Особа-1 Порядку №63 **окремо** за кожен звітний період (відповідний календарний рік).

Відповідно до ч.2 ст. 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» терміни притягнення адвоката Особа-1 за вчинені у 2019-2023 рр. дисциплінарні проступки сплинули, через що він не може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності.

Проаналізувавши встановлені обставини та оцінивши усі докази у справі, дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області прийшла до висновку про наявність в діях адвоката Особа-1 складу дисциплінарного проступку, проте вважає, що відсутні підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, оскільки на цей час строк притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за не підвищення кваліфікації за 2019-2023 роки минув.

У зв'язку з цим дисциплінарна палата КДКА Сумської області вважає за потрібне закрити дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1.

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області одноголосно (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Закрити дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1 у зв'язку з закінченням терміну притягнення до дисциплінарної відповідальності.
2. Рішення про закриття дисциплінарної справи направити адвокату Особі-1 на електронну адресу, яка зазначена в Єдиному реєстрі адвокатів України.
3. Дане рішення про закриття дисциплінарної справи стосовно адвоката Особи-1 особі, що ініціювала дисциплінарне провадження – директору ВША НААУ Савві Кузьменку.

Відповідно до ч.1 ст. 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду. Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергєєва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

Голова КДКА Сумської області

С.Ю. Кондратенко